

Geliş Tarihi (Received): 02.02.2019
Kabul Tarihi (Accepted): 24.04.2019
Yayın Tarihi (Published): 30.06.2019
SPORMETRE, 2019, 17(2), 75-91
DOI: 10.33689/spormetre.521302

TÜRKİYE İTALYA FRANSA VE İSPANYA SPOR SİSTEMLERİNİN SPOR KULÜBÜ YAPILANMASI DÜZEYİNDE KARŞILAŞTIRILMASI*

Hakan SUNAY¹, Bayram KAYA²

¹Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara

²Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Öğrencisi

Öz: Spor kulüpleri sporcunun yeteneğinin keşfedildiği, spor branşının teknik ve taktiğinin öğretildiği ve bulunduğu yer ve bölgeye spor hizmeti götüren kurumlardır. Bu nedenle, spor kulüplerinin etkinliği, yapı ve işleyişi ülke sporunun gelişiminde önemli bir faktör olmaktadır. Araştırmanın amacı, Türkiye'deki spor kulüplerinin yapısı ve işleyişi ile İtalya, Fransa ve İspanya'daki spor kulüplerinin yapısı, mevzuatı ve işleyişi ile ilgili benzer ve farklı yönlerini inceleyerek karşılaştırmaktır. Çalışma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada iki ayrı yöntem kullanılmıştır. Birinci yöntem belgesel tarama modelidir. Belgesel tarama modeli geçmişte veya halen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemektir. Karşılaştırmalarda ikinci yöntem ise aynı döneme ait unsurlar ayrı ayrı ve birlikte incelenerek karşılaştırılan yatay yaklaşım modelidir. Veriler, basılı kaynaklara ve web sayfalarının incelenmesine dayanmaktadır. Ülkelerin spor kulüplerinin yapı ve işleyişine ilişkin genel özellikler ve sayısal bilgiler, basılı kaynaklardan ve web sayfalarından elde edilmiştir. Veriler incelendiğinde dört ülkede de spor kulüpleri farklı yasal mevzuatlarla desteklenmektedir. İtalya'da spor kulüpleri, amatör ve profesyonel spor kulüpleri olarak yasal tanımları yapılmakta ve düzenlenmektedir. Türkiye'de ise spor kulüpleri, dernekler kanunu kar amacı gütmeyen dernekler ve şirketler olarak tanımlanmakta ve spor kulüpleri yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Fransa'da bölgesel yöneticiler, ligleri ve kulüpleriyle spor federasyonları, profesyonel örgütler gibi çeşitli otoritelere ve çalışanlara bağlıdır. İspanya'da ilgili spor dalında faaliyet gösteren kulüp, kuruluş ve sporcuları kendi bünyesinde toplayan tüzel kişiliği olan özel kuruluşlardır. Kar amacı olmayan bu kuruluşlar olimpiyat dönemine hazırlıklarında İspanyol sporculara mali kaynak sağlar. Sonuç olarak, araştırma kapsamındaki ülkelerde; spor yatırımları ve spor hizmetlerinin yürütülmesi ağırlıklı olarak yerel yönetimlere bırakılmıştır. Türkiye'nin kulüpleşme oranı ile sporcu sayılarının İtalya, Fransa ve İspanya gibi bazı Avrupa ülkelerinin gerisinde kaldığı görülmektedir. Türkiye'de Avrupa ülkelerinde olduğu gibi kulüplerin yapılanması dernekler yasasına göre yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spor kulüpleri, Karşılaştırmalı spor sistemleri, Amatör ve profesyonel Spor Kulüpleri.

TURKEY ITALY FRANCE AND SPAIN SPORT SYSTEMS COMPARISON OF SPORTS CLUB LEVEL STRUCTURING

Abstract: Sports clubs are the institutions where the athlete's ability is discovered, the techniques and techniques of the sport branch are taught, and the places and the area where the sports service is provided. The purpose of the research, the structure of sports clubs in Turkey and functioning of Italy, France and the sports clubs in Spain, the structure and operation of comparing similar and different aspects related to sports clubs functioning and structure is to examples of successful nations sports club. This research, is a descriptive survey model for comparing qualitatively similar and different aspects of the structure and functioning of sports clubs. Two different methods were used in the research. The first method is the screening model. The second method is the horizontal approach model used in comparative studies. When examining the data, sports clubs in four countries are supported by different legal regulations. In Italy, as amateur and professional sports definitions are made and arranged. The sports club in Turkey, associations law of profit is defined as non-profit associations and sports clubs and companies are regulated by the regulations. In France, regional administrators, leagues and clubs and sport federations depend on various authorities. The clubs, organizations and sportsmen in Spain are private entities that collect legal entities. These organizations provide financial resources for Spanish sportsmen. As a result, the management of sports investments and services is mostly left to local administrations. The number of athletes with Turkey's rate of convergence clubs in Italy, France and Spain are seen as lagging behind that of some European countries. Structuring of the club in European countries as well as in Turkey is based on the law of associations.

Key words: Sports Clubs, Comparative sports systems, Amateur Professional Sports Clubs,

*Bu çalışma Spor Bilimleri Derneği tarafından 31 Ekim-03 Kasım 2018 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen 16. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde Sözel bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Spor ihtiyacı duyan grupların spor yapabilmeleri için en uygun ve gerekli kurumlar, spor kulüpleridir. Spor kulüpleri sporcunun yeteneğinin keşfedildiği, spor branşının teknik ve taktiğinin öğretildiği ve bulunduğu yer ve bölgenin tümüne spor hizmeti götüren kurumlardır. Bu nedendir ki spor kulüplerin, spor olgusu içerisinde önemli bir yeri ve görevi vardır. Sümerler ve Etilerden kalan kalıntılardan da anlaşılacağı üzere Türkler eskiden pek çok sporla uğraşmışlardır (Dülgerbaki, 2005). Osmanlı imparatorluğu döneminde ise bugünkü spor kulüplerine benzer spor tekkesi adında bir yapının olduğu ve spora teşvik için her şehirde bu tekkelerin kurulduğu bilinmektedir (Fişek, 1980). Bu gelişmeler sonucunda Cumhuriyet öncesinde spor kulüpleri, bazı federatif teşkilat içerisinde faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Bunlar İstanbul Futbol birliği, İstanbul Futbol Kulüpler Ligi, Cuma Ligi ve Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı (TİCİ) olarak adlandırılır (San, 1973). Cumhuriyet sonrasında yıllara göre Türk Spor Teşkilatının Gelişimi Çizelge 1’de görülmektedir.

Çizelge 1. Cumhuriyet sonrası Yıllara göre Türk Spor Teşkilatının Gelişimi (2012) (2018)

Yıllar	Türk Spor Teşkilatları (*)
1922-1936	Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı (TİCİ)
1936-1938	Türk Spor Kurumu (TSK)
1938-1986	Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) 3530 sayılı yasa ile
1942-1969	Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı (I. Dönem) (4235 sayılı yasa ile (1960 yılında Başbakanlığa bağlandı)
1970-1983	Gençlik ve Spor Bakanlığı (I. Dönem) 1970 tarih 3/707 Cumhurbaşkanlığı tezkeresi ile
1983-1986	Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı (II. Dönem) (1983 tarih 179 sayılı KHK ile Milli Eğitim Başbakanlığına bağlandı)
1986-1989	Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü (BTSGM) 3289 sayılı yasa ile
1989-2011	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) (1989 tarih 356 sayılı KHK ile Başbakanlığa bağlandı)
2011- 2018	Gençlik ve Spor Bakanlığı (II. Dönem) Bünyesinde Spor Genel Müdürlüğü (SGM) yer aldı. 2011 tarih 638 sayılı KHK 27958 sayılı Resmi Gazetede yayınlanması ile
2018-	Gençlik ve Spor Bakanlığı (III. Dönem) Bünyesinde “Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü” Merkez-Taşra ve Yurt dışı teşkilatları bulunuyor. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi; 2018 tarih ve Cumhurbaşkanlığı 1 Sayılı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

(*)Türk Spor Teşkilatına ait veriler; Spor Genel Müdürlüğü’nün web sitesinden alınmıştır.

Günümüzde ise Spor Kulüpleri; 5253 ve 3289 sayılı yasalar gereği belirli sınırlamalarla oluşan örgütlenme modelidir. Spor kulüplerinin etkinliği, yapı ve işleyişi ülke sporunun gelişiminde önemli bir faktör olmaktadır. Sporun ana hizmet birimleri olarak görülen spor kulüplerinin yapı ve işleyişi, özellikle sporda gelişmiş ülkelerde sıklıkla incelenen bir durumdur (Boztaş, 2008). Spor kulüplerinin bir ülkedeki sayısı o ülkenin spora verdiği önemi gösterir. Ayrıca spor kulüplerinin artması, aynı zamanda sporcu sayısının da artması anlamına gelir. Bu araştırmada İtalya, Fransa ve İspanya’daki spor kulüplerinin başarısı bakımından Avrupa’nın önden gelen ülkeleri olmaları ve Türkiye’nin de spor kulüplerinin bu iyi

örneklerle karşılaştırılarak eksik ve yanlışlıkları görülmesi amacıyla adı geçen ülkelerin seçilmesi çalışmanın verimini arttıracaklarını düşündürmüştür. Çizelge 2’de incelenen ülkelerin sporcu ve kulüp sayılarının karşılaştırılması görülmektedir.

Çizelge 2. Sporda bazı gelişmiş ülkelerin sporcu ve kulüp sayıları ile genel nüfus oranları (2017)

Ülkeler	Genel Nüfus	Sporcu Sayısı (Lisanslı)	Kulüp Sayısı	Sporcu sayısının nüfusa oranı (%)
İtalya	59.539.717	15.338.000	71.000	25,8
Fransa	66.810.000	17.272.060	172.000	25,9
İspanya	46.064.604	5.000.000	20.588(*)	10,9
Türkiye (2018)	80.810.525	6.890.377	14.009	8,5

(*) <https://en.wiki2.org/w/index.php?search=numberofsportsclubinspain&title=Special:Search&fulltext=1>
Erişim:20.10.2018

(**) <https://www.alumniportal-deutschland.org/en/germany/sports/sports-clubs-in-germany-youth-work-integration/erişim:20.10.2018>

Çizelge 2’den anlaşılacağı üzere bazı Avrupa ülkelerindeki spor kulüplerinin sayısı ve sporcu sayılarının nüfusa oranı Türkiye’ye göre yüksek olduğu görülmektedir. Spora katılımın yüksek olduğu bu ülkelerin sportif başarıları ve spor kulüplerinin spor ekonomisine olan katkısı da yüksektir. Örneğin Deloitte’nin* Futbol para ligi 2017 verilerine göre; İspanya’daki futbol kulüplerinin gelirleri dünya sıralamasında Barcelona 620,2 milyon Euro’luk geliriyle ikinci, Real Madrid, 620,1 milyon Euro’luk geliriyle üçüncü sırada yer almıştır. (Kaynak: <http://www.ekospor.com/ispanyafutbolendustrisi/devecioğlu/ErişimTarihi:10.11.2017>)

Bu çalışmanın temel amacı dünya sporunda büyük gelişmeler kat etmiş ülkelerden İtalya, Fransa ve İspanya gibi bazı Avrupa ülkeleri ile Türkiye’deki spor kulüplerinin yapısı, mevzuatı ve işleyişiyle ilgili benzer ve farklı yönleri inceleyerek karşılaştırmaktır. Genel nüfus sayısı fazla olmasına rağmen sporcu sayısı ve kulüp sayısı az olan Türkiye’nin spor kulüplerinin yapısı, mevzuatı ve işleyişi ile İtalya, Fransa ve İspanya’daki spor kulüplerinin yapısı, mevzuatı ve işleyişi ile ilgili benzer ve farklı yönler incelenerek gerekli önerilerde bulunmaktadır. Ögüt ve İmamoğlu (2011), yaptıkları çalışmada Türkiye’deki Kulüplerin yeniden yapılanması gerektiğini belirtmeleri günümüzde hala bu sorunların devam ettiğini göstermektedir. Avrupa’daki iyi örnek ülkelerin spor kulüplerinin yapısı ve işleyişleri incelenerek Türkiye ile karşılaştırılıp eksiklerin, hataların görülmesi bu çalışmayı değerli kılmaktadır.

YÖNTEM

Bu araştırma Türkiye, İtalya, Fransa ve İspanya’daki spor kulüplerinin yapısı, mevzuatı ve işleyişlerinin benzer ve farklı yönlerini nitel olarak karşılaştırılmasına yönelik tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Sosyal bilimlerde doğa bilimlerindeki gibi deney yapmak zor ve sınırlı olmasından dolayı karşılaştırma yöntemine başvurulmuştur (Bompa, 1990). Bu yöntemde, aynı olayın zaman içinde ve farklı yerlerdeki durumunun karşılaştırılarak incelenmesidir (Arslanoğlu, 2012). Araştırmada iki ayrı yöntem kullanılmıştır. Birinci yöntem belge tarama (doküman incelemesi) modelidir. Belge tarama modeli geçmişte veya halen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemektir. Araştırmaya konu olan olay, birey veya nesne bulunduğu ortamda olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1997). İkinci yöntem ise karşılaştırmalı araştırmalarda kullanılan yatay yaklaşım modelidir. Yatay yaklaşımda

sistemlerin ayrı ayrı ve birlikte tüm unsurları incelenir ve aynı döneme ait sorunlar olduğu için çağdaş olduğundan benzer çözümler önerilir (Türkoğlu, 1998).

---

*Deloitte; 140'a yakın ülkede, 700 ofiste, çalışmakta olan 150,000 personeli ile kamu ve özel sektöre dünyanın en büyük muhasebe, denetim, vergi ile yönetim ve finansal danışmanlık hizmeti sunan profesyonel uluslararası firmalarından birisidir. Kaynak: (<https://www2.deloitte.com/tr/tr/pages/about-deloitte/articles/about-deloitte.html>) erişim: Nisan 2019.

Türkiye, İtalya, Fransa ve İspanya'daki spor kulüplerinin yapısı, mevzuatı ve işleyişlerinin benzer ve farklı yönlerini nitel olarak karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlayan bu çalışma gerekli olan veriler basılı kaynaklar ve web sayfalarının incelenmesiyle oluşturulmuştur. Bu nedenle söz konusu ülkelerin spor kulüplerinin yapısı ve işleyişi ile ilgili kaynaklar ve web sayfaları taranmıştır.

Araştırmanın Sınırları

Bu araştırmada İtalya, Fransa ve İspanya'daki spor kulüplerinin başarısı bakımından Avrupa'nın önden gelen ülkeleri olmaları ve Türkiye'nin de spor kulüplerinin bu iyi örneklerle karşılaştırılarak eksik ve yanlışlıkları görülmesi amacıyla adı geçen ülkelerin seçilmesi çalışmanın verimini arttıracakını düşündürmüştür. Araştırmada Türkiye, İtalya, Fransa ve İspanya'nın spor sistemleri, spor kulüplerinin yapılanma düzeyleri, işleyişleri ve sporcu ve kulüp sayıları ile sınırlı tutulmuştur.

BULGULAR

Araştırmaya konu olan ülkelerin sporun tarihsel gelişimi, spor kulüplerinin genel olarak mevzuatları, yapıları ve işleyişleri bakımından değerlendirilerek genellemelere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Türkiye'de Spor Kulüplerinin Yapısal Nitelikleri

Spor Kulüplerinin kuruluşu birer tüzel kişilik olan spor kulüplerinin kuruluşuna ilişkin hukuk kuralları Türk Medeni Kanunundadır (TMK). TMK özel hukuk alanında geçerli olan kurallardır. Bundan dolayı spor kulüpleri için özel hukuka bağlı tüzel kişiler dersek yanlış olmaz (TMK, 2001).

Spor kulüpleri deyince belirli kuralları olan (yasalar, tüzükler, yönetmelikler, sözleşmeler v.b.) üyelerinin her birine belli bir yetki ve sorumluluk veren (başkan, denetçi, yönetim kurulu üyesi, üye) gerek amatör gerekse profesyonel branşlarıyla topluma hizmet sunan her yaş grubunun spor yapabileceği tesis araç gereçleri olan, diğer bir yönüyle de yüksek performans sporcuların yetiştirilmesini amaç edinen özel kuruluşlardır (Genç, 1999). Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliğinin 9. maddesi, “tüzel kişilik kazanan ve teşkilata kayıt ve tescili yapılan bu suretle kulüp adını alan her kulübün Genel kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu organları teşkil ettirilir” şeklinde belirtilmiştir (Devecioğlu ve ark., 2003). Bu kulüpler başka organ da oluşturabilirler fakat bu organlara genel kurul ve denetleme kurulunun görev, yetki ve sorumluluklarını devredemezler. Bu uygulamada amaç, sporun ülke genelinde kaynakların elverdiği ölçüde belirlenmiş politikalar dâhilinde uygulama programları ve yarışmalarla gerçekleştirilebilmektir (Cankalp, 2002).

Kulüpler Türkiye'de dernek veya şirket statüsünde kurulabilir. Dernek statüsünde kurulan spor kulüplerinin profesyonel branşlarını şirketlere devretmelerine veya satmalarına ya da bu branşları şirket halinde doğrudan kurmalarına imkân tanınmıştır (İmamoğlu ve ark., 2007).

Kuruluş amacı bakımından dernekler ve şirketler arasındaki temel fark derneklerin kar amacı gütmeyen kuruluşlar olmasına rağmen şirketlerin kar amacı gütmesi ve elde edilen kârının ortaklar arasında paylaşılması söz konusudur. Kulüplerin şirketleşmesindeki amaçlar kulübe daha fazla gelir sağlama, daha fazla kar amacı gütmek, ekonomik potansiyel olarak büyümeyi gerçekleştirmek, taraftar desteğini arttırmak ve şirket olmanın hukuki ve mali avantajlarından yararlanmak gereçleri yatmaktadır (İmamoğlu ve Ark., 2007).

Spor Kulübü Türleri

Bir ülkenin nüfusunun belli veya dar bir kesimini belirli bir amaç doğrultusunda örgütlü-kurallı spor yaptıran, kulüp olgusudur (Fişek, 1998). Spor kulüpleri buldukları yerdeki insanların istekleri, yetenekleri, tesislerin durumu, nüfus yapısı, spor aletleri durumu gibi etmenleri dikkate alarak hangi spor branşında faaliyet göstereceklerine karar verebilir. Örneğin Erzurum ve çevresinde halkın ata binme ve atlı yarışlar yapıyor olmaları yörede cirit sporunun gelişmesine neden olmuştur.

08.07.2005 tarih ve 25869 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan GSGM Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği kulüpleri “*gençlik faaliyeti, spor faaliyeti veya gençlik ve spor faaliyetinde bulunmak amacıyla kurularak genel müdürlüğe kayıt ve tescillerini yaptırılan dernekler*” olarak tanımlamakta ve faaliyet alanlarına göre sınıflandırmaktadır. Yönetmeliğin 5.maddesine göre dernekler başvurmaları halinde;

-Spor faaliyetine göre spor yarışmalarıyla sportif eğitim çalışmalarına) dönük olanlar “**Spor Kulübü**”,

-Boş zamanlarını değerlendirme faaliyetine yönelik olarak “**Gençlik Kulübü**”,

-Her iki faaliyeti birlikte yapmayı amaçlayanlar “**Gençlik ve Spor Kulübü**” statüsünü kazanacakları ifadesi yer almaktadır (sgm.gsb.gov.tr., 2017)

Temsil Ettikleri Kurumlar Açısından Spor Kulüpleri

GSGM Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği’nin 27.maddesi tescil işlemleri hakkında bilgi verirken kulüplerin daha başka biçimde adlandırılmalarına da dolaylı olarak izin vermektedir. Spor kulübünün bir kurum kuruluş veya eğitim kurumu bünyesinde kurulabileceğine izin veren, “*kulüp, kamu kurum ve kuruluşları veya eğitim kurumları bünyesinde kuruluyor ise, ilgili kurum veya kuruluşun vereceği yazı*” şeklindeki bu madde ile Türkiye’de spor kulüplerinin farklı bir sınıflandırılması da yasal platformda söz konusu olabilmektedir. Buna göre, bazı örgütlere bağlı ve bu bağlı oldukları örgütlerin sportif ortamlarda temsili için kendi mensupları tarafından kurulmuş bu kulüpler;

-Kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesinde kurulan spor kulüpleri “**Müessese-Kurum Kulüpleri**”,

-Eğitim ve öğretim kurumları bünyesinde kurulan spor kulüpleri “**Okul Kulüpleri**”,

-Askeri örgütler bünyesinde kurulan spor kulüpleri “**Askeri Kulüpler**” olarak değerlendirmeye alınabilir (Öğüt ve İmamoğlu, 2011).

Kurum kulüpleri kendi bünyesinde çalışanlarına, öğrencilerine boş zamanlarında spor yapma imkânı sunmak amacıyla kurulmuşlardır. Spor Genel Müdürlüğü verilerine göre bu tür spor kulüpleri Türkiye’deki toplam spor kulüplerin sayısının üçte birinden daha fazladır (sgm.gsb.gov.tr., 2017). Sayıları fazla olan bu kulüplerin mensuplarına ne kadar hizmet verdikleri ve amaçlarına ne derecede sadık kaldıkları birer tartışma konusudur. Nitekim bu kulüpler ferdi spordan çok daha fazla ilgi gösterilen takım sporuna yönelmişlerdir. Boş zamanlarını değerlendirmek için spor yapacak personellerine yapılacak harcamaları daha çok

elit sporcu yetiştirme ve transfer yapmaya eğilimli oldukları görülmektedir (Serarşlan, 1989). Burada kurumsal kulüplerin personellerine sportif pek çok hizmetler sunmak yerine bir nevi kurumsal reklam yaptıkları düşünülebilir.

Amatör ve Profesyonel Spor Faaliyetleri Açısından Spor Kulüpleri

Beden eğitimi ve spor faaliyetini maddi hiçbir menfaat gözetmeksizin yapan kimseye amatör sporcu denir. Bünyesinde sadece amatör sporcuları barındıran ve amacı amatörce spor yapmak olan kulüplere de **amatör kulüp** denir (Şahin, 2002). Bunun yanında; profesyonel bir spor branşında müsabakalardan maddi gelir elde etmek suretiyle o branşta etkinlikte bulunan kulüpleri de **profesyonel spor kulüpleri** olarak tanımlamak mümkündür (Öğüt ve İmamoğlu, 2011). Profesyonel spor kuruluşlarının ticaret şirketi şeklinde örgütlenmesine de müsaade edilmektedir. 3289 sayılı GSGM kanunu 24. maddesinde, sadece futbol spor kulüplerinin profesyonel takımlarını, Türk Ticaret kanunu hükümlerine göre kuracakları veya kurulmuş olan şirketlere devredebilecekleri öngörülmektedir (Karahanoğulları,2009). Türkiye’de profesyonel olarak kabul edilen tek spor branşı futboldur denilebilir.

Diğer branşlardaki ve amatör futboldaki kulüpler amatör kulüp statüsündedir. Bu durum kulüplere; ödeyecekleri vergi, alacakları sponsorluk ve yetiştirme tazminatları gibi hususlarda kolaylık sağlayabilecektir. Bu statülerden yararlanmak isteyen kulüp ve sporcular arasındaki sözleşmeler ve ücretler gerçek değerini yansıtmamaktadır. Mevzuatlarda tanımlanmış branşlardan dolayı amatör kabul edilen kulüpler ve sporcular arasında bahsi geçen anlaşmalar dünyanın çoğu yerinde yapılmaktadır. Bu tür uygulamalar gizli profesyonellik olarak adlandırılmaktadır (Öğüt ve İmamoğlu, 2011). Günümüzde “profesyonellik” ve “amatörlük” arasındaki tek fark ödemenin yapılış şeklidir (Fişek, 1998). Amatör ve profesyonellik arasındaki ayrım spor kulüpleri açısından yalnızca mevzuattaki çerçeve ve tanımlara bağlı birer statü gibi görülebilir. Çoğu ülkede olduğu gibi Türkiye’de de sportif bir branşın “amatör spor dalı” olarak tanımlanması, sadece yapılan spor dalının hukuki açıdan mevzuatta “profesyonel bir branş” olarak tanımlanmamış olmasından kaynaklanmaktadır (Slack, 1997).

Türkiye’de spor kulüpleri Türk vergi mevzuatına göre, dernekler statüsünde olduklarından vergi mükellefi değildir; ancak bunların işletmeleri varsa bunlar kurumlar vergisine tabidir. Kurum kazancından %30 alınır (Dernekler Kanunu, 2004). Diğer yandan profesyonel futbol faaliyetleri Katma Değer Vergisi (KDV)’ne tabidir (İmamoğlu ve ark., 2007).

Türkiye’deki profesyonel kulüplerin gereksiz, aşırı harcamaları; amatör kulüplerin ise kaynak yetersizliğinden finansal sıkıntı çektiklerini sık sık görmekteyiz (Aslan ve ark. 2015). Profesyonel spor kulüplerinin vergi borcu, transfer masrafları ve denetlenmeyen gereksiz harcamalarından kaynaklanan çok büyük mali sorunları vardır. Amatör spor kulüplerin ise, gelir kaynaklarının olmaması, yerel yönetimler tarafından desteklenmemelerinden kaynaklanan mali problemler kulüplerimizin varlığını devam ettirebilmesi ve kurumsal gelişiminin önündeki en önemli sorunlardan birini oluşturmaktadır (Erdem, 2011).

Çizelge 3. 2016 Yılı Türkiye Genelinde Spor Kulüplerinin Sayısal Dağılımı (*****)

Türkiye İller (81) / Kulüp çeşitleri	Askeri(*)	İhtisas(**)	Müessese(***)	Okul(****)	Spor Kulübü(*****)	Toplam
Toplam	5	475	1.042	898	11.589	14.009

(*)Ankara(1), Eskişehir(1) ve İzmir’de(3) toplam 5 adet bulunmaktadır.

(**)65 ilde ihtisas kulübü bulunmaktadır.

(***) *78 ilde Müessesese kulübü bulunmaktadır.*

(****) *79 ilde Okul kulübü bulunmaktadır.*

(*****) *Tüm 81 ilde Spor kulübü bulunmaktadır.*

(*****) *Türkiye'ye ait spor kulüpleri sayısına ilişkin veriler; Spor Genel Müdürlüğü'nün web sitesinden alınmıştır ve araştırmacılar tarafından derlenmiştir. (2017)*

İtalya'daki spor kulüplerin Yapısı, Mevzuatı ve İşleyişi:

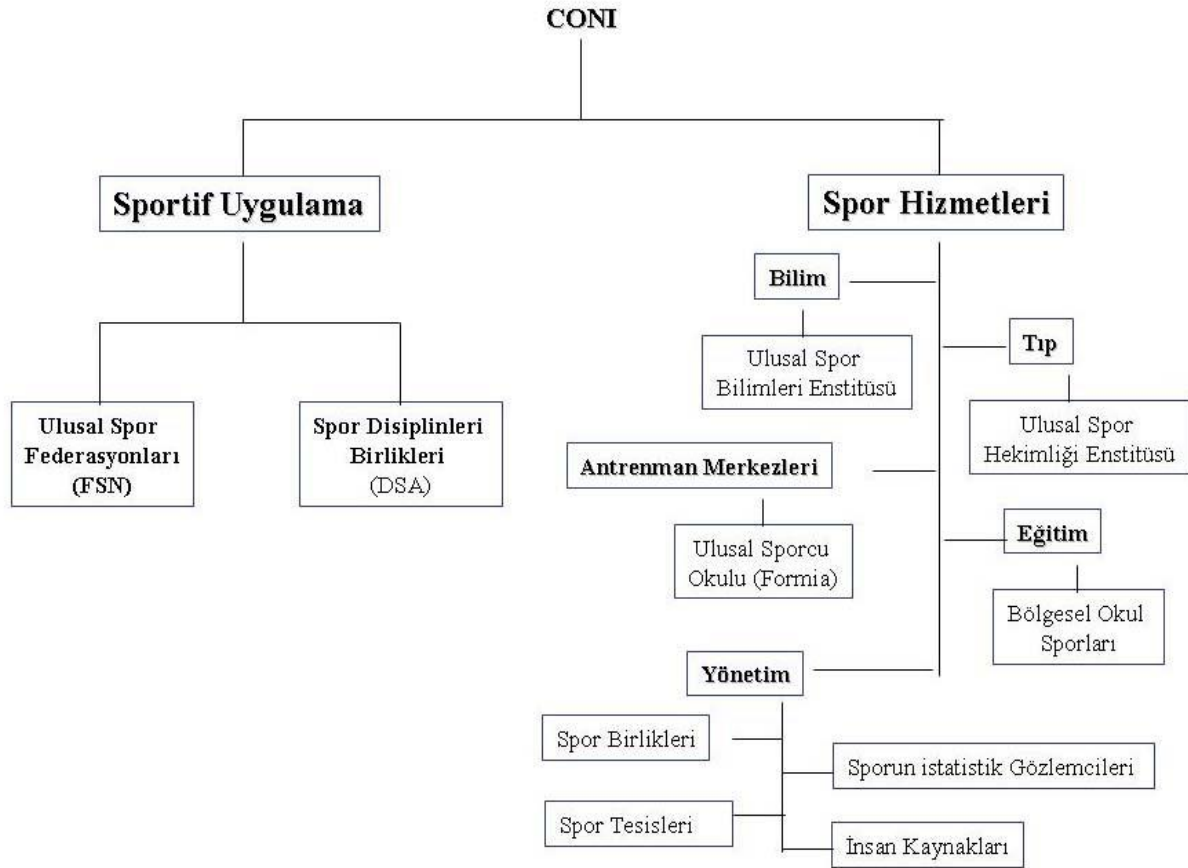
İtalya'da spor kulüpleri yapılanması profesyonel spor kulüpleri ve amatör spor dernekleridir. Profesyonel spor kulüpleri, kulüpler ve profesyonel sporcular arasındaki ilişkileri 1981 tarihli ve 91 sayılı yasa ile düzenlenmiştir. Dernekleşme olgusu ise 128/2004 olarak değiştirilen, 17. ve 18. Fıkralarda, amatör spor sektöründe çalışanların sınıflandırılmasını belirler (İlker, 2013).

Profesyonel spor kulüpleri ve amatör spor derneklerinin örgütlenme yapısı bir taraftan spor faaliyetlerinin (amatör ve rekabetçi olarak) gelişmesine diğer taraftan da sporcuların kendi aralarındaki ilişkilerini geliştirmeleri yani rekabeti (nicelden nitele doğru) artırmaya yönelik olacak şekilde son haline getirilmiştir. İtalya'da spor kulüplerinin organları genel kurul, başkan, yönetim kurulu (zorunlu organlar) ve denetleme kurulundan (gerektiğinde oluşturulan kurul) oluşmaktadır (Dilek, 2013).

Spor kulüpleri Spor Teşvik Organlarına üye olanlarla birlikte temelde ulusal spor federasyonlarına Spor Disiplinleri Birliklerine bağlıdır. Kulüpler bu örgütlerin dışında okullar ve belediyelerle de iş birliği içindedir (Erturan ve İmamoğlu, 2011). İtalya'da spor kulüpleri spor derneklerinin yanında özel hukuk tüzel kişili spor derneği ve katımlı limited spor kulüpleri şeklindedir. Diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi İtalya'da da kulüpler aracılığıyla spora katılım oldukça yaygındır.

İtalya İstatistik Kurumu 2000 yılında yayınlamış olduğu rapora göre 8 milyondan fazla kişinin spor kulüplerine üye olduklarını ifade etmektedir. İtalya'da spor kulüplerinin yaygınlığı ülke ekonomisine katkısı ile doğru orantılıdır. Kulüplerin gelirleri öncelikle üye aidatı ile oluşturulurken, gelir düzeyi genellikle yıllara göre değişiklik göstermektedir (<http://www.coni.it/index.php?id=5412>, 2009).

Günümüzde İtalya'da spor yönetiminde Comitato Olimpico Nazionale Italiano (CONI) (İtalyan Milli Olimpiyat Komitesi) ve spor federasyonları vardır. CONI tüzüğü sporun yasal düzenleyici unsurlarından biridir (Öğüt, 2010). CONI 19 bölgede, 45 Ulusal Spor Federasyonu, 16 Spor Disiplinleri Birliği, 12 Ulusal Spor Teşvik Örgütü ve 19 onursal grubu temsil etmektedir. Bu örgütler yaklaşık 95.000 kulübe çatı oluşturmaktadırlar (<http://www.coni.it/index.php?id=46>, 2009).

Şekil 2: Comitato Olimpico Nazionale Italiano (CONI)'nin işlevi (<http://www.coniemiliaromagna.org/entipromo/reg.htm>,2009).

İtalya'da spordan sorumlu devlet bakanlığı veya ajansı yoktur. Devletin sporla ilişkili düzenleme yetkisi üç organca yürütülmektedir (Porro ve Ark.,1999).

- 1- **Milli Eğitim ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı;** Okullardaki ve üniversitelerdeki beden eğitimi ve sporu desteklemekte ve koordine etmektedir.
- 2- **Savunma Bakanlığı;** askeriyedeki sportif faaliyetlerini ve 80 lerede ordudan ayrılan polis güçlerinin sporcularına ilişkin işleri koordine eder.
- 3- **Milli Sağlık Bakanlığı ve Milli Çalışma Bakanlığı;** Sporla ilgili tüm örgütlerin denetlenmesini ve sağlığının korunmasına ilişkin işleri yürütür.

Fransa'daki Spor Kulüplerin Yapısı, Mevzuatı ve İşleyişi:

Fransa'da spor ilk 19.yüzyılda endüstrileşme ve şehir hayatının gelişmesiyle ve İngiliz sporu ve Alman jimnastiğinin etkileriyle, gönüllü girişimcilerin çabalarıyla ortaya çıkmıştır. Fransa'da spor, kamu kurumları ve özel kurumlar tarafından müştereken idare edilmektedir (Anonim, 2003). Devlet ile spor arasındaki ilişki ilk kez 1945'te yürürlüğe giren kanun, daha sonra 1975 yılında düzenlemeye gidilmiştir. 07 Aralık 1982 ve 13 Temmuz 1992 tarihli yasalarla spor kulüpleri arasında dernekler ve şirketler olmak üzere ayırıma gidilmiştir (GSGM,1999).

Fransa'da 2000 yılında yürürlüğe giren yeni bir yasa, "kamu hizmeti olarak sporun "yasal çerçevesini" belirlemektedir. Spor alanında müdahaleci bir mevzuat örneği sergilemektedir. Ülkede spor yasalar çerçevesinde yürütülmektedir. Bu yasalar, hükümet ile spor teşkilatı arasındaki ilişkiyi kolaylaştırmaktadır (Gök ve Sunay, 2010).

Sporun bir kamu hizmeti olarak kabul edilmesinden dolayı kamu yetkilileri spor politikaların belirlenmesinde rol almalarına olanak vermiştir. Spor sistemi ile devlet sisteminin birbiriyle ilişkili olmasına rağmen, devlet sistemi, sporun özerkliğini bozmaksızın spor sistemine nüfuz etmektedir (Algün ve Sunay, 2010).

Devlet spor politikasının yürütülmesinde sorumludur.1984 tarihli yasada belirtilen kamu hizmeti görüşünde, sadece müsabakaların düzenlenmesi değil lisansların verilmesi, gönüllü teknik personelin eğitimi ve bedensel faaliyetlerin ve spor faaliyetlerin gelişmesine yönelik girişimleri de içine almaktadır (http://www.sports.gov.fr/home-page_624/ministry_628,2009).

Fransa'da bir kamu hizmeti olarak uygulanan spor politikaları, yerel düzeydeki iş birliği ve yerel yönetimlere verilen kamu yetkilileriyle spor kuruluşları arasında ortaklaşa belirlenmektedir. Spor ve sporcuların ihtiyaçlarını karşılamak için yerel makamın desteği de bulunmaktadır. Bu destek özellikle tesisleri ve spor kuruluşlarını kapsamaktadır. Merkezi yetkilerin yasayla dağıtılması da, bu desteği güçlendirmekte ve yerel yönetimlerin de spor politikaları geliştirmeleri sağlanmaktadır. Desteğin amacı sporun eğitsel ve sağlıkla ilgili yönlerinin toplumu birleştirici özelliğinin olmasındandır. Bu tür destekler sayesinde Fransa'da spor, herkes tarafından en iyi koşullarda yapılabilmektedir.

Başlıca spora teşvik sağlanan bu alanları, şu şekilde belirtilebilir;

1. Spor tesisi inşası ve bakımı,
2. Kitle sporu (eğiticilerin eğitimi, sportif faaliyetlerin düzenlenmesi),
3. Okul sporu ve
4. Seçkin (elit- yarışmacı) sporudur (*).

Fransa'da Kulüp Yapılanması

Fransa'da 1880'lerin başında ilk spor kulüpleri kurulmaya başlamıştır. İngiliz eğitim sistemine hayran pedagoğlardan oluşan çok sayıda eğitimci tarafından desteklenen bu yapılar öncelikle ortaokullarda uygulanmıştır (<http://www.comiteolympique.asso.fr/art/14-organisation.html,2009>). Fransa'da spor kulüpleri 07 Aralık 1982 ve 13 Temmuz 1992 tarihli yasalarla dernekler ve şirketler olarak tanımlanmıştır. Birinci kategori, iki tür derneği kapsamakta olup, kar amacı gütmeyen yapıya sahip dernekler ve düzenli olarak ticari faaliyetlerde bulunan ancak "güçlendirilmiş maddeleri" olan derneklerdir. İkinci kategoridekiler ise düzenli olarak ticari bir faaliyeti, sporla ilgili bir amacı olan ve hisseyle sınırlı özel şirketler ile yerel makamlara bir kulübün işletilmesinden hisse veren karma ekonomili şirketlerdir (*).

(*):“Avrupa Kültür Sözleşmesine Taraf Olan Ülkelerde Sporun yasal olarak kurumsallaşmasına ilişkin araştırma Raporu”, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Ankara, (2003).

1970’lerden bu yana spora katılım yaklaşık beş kat artmış ve nüfusa oranla %30 oranında aktif katılımcıya ulaşan 172.000 spor kulübünün bugünkü Fransız spor sisteminin oluşumuna katkısı çok büyük olmuştur (<http://www.ekospor.com/ispnyafutbolendustrisi/devocioğlu/ErişimTarihi:10.11.2017>) 2 milyondan fazla gönüllü ve 15 milyondan fazla lisanslı sporcu söz konusu bu spor kulüpleri aracılığıyla spora katılmaktadırlar (Roux Le ve Ark., 1999). Fransa devleti, yerel makamların “profesyonel” olarak adlandırılan spora kaynak sağlanmasını, yerel makamların ekonomisini tehlikeye atabileceği gerekçesiyle yasaklamıştır (Gök ve Sunay, 2010). Buna benzer uygulamaların Türkiye için de aynı olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye’de dernekler yasasına tabi olan kulüplere yerel yönetimler yeteri kadar destek sağlamamaktadır (Topçu, 2013).

İspanya’daki spor kulüplerin Yapısı Mevzuatı ve İşleyişi

İlk 1931-1939 Cumhuriyet döneminden İspanya diktatörlüğüne kadar olan süre içinde gerçekleşen sosyal ve politik değişiklikler insanların hayatını her alanında etkilemiştir. İspanya’da sosyal sınıf ayrımları 20. yüzyıl başlarında ekonomik gelişmenin ülkede eşit olarak gerçekleşmemesiyle ortaya çıkmış ve devam etmiştir. Küçük kasabalarda ve yerel festivallerde yapılan spor faaliyetleri büyük şehirlerinkinden baskın olmuştur (Algün ve Sunay, 2010). İspanya’da 61 spor federasyonu, 4 kulüp birliği ve 5 engelliler spor federasyonu bulunmaktadır. Federasyonlar ilgili spor dalında faaliyet gösteren kulüp ve kuruluşlar sporcuları kendi bünyesinde toplayan tüzel kişiliği olan özel kuruluşlardır. Federasyonlar, kendilerine üye olan kulüp ve kuruluşlara maddi yardım sağlar ve onları denetler (<http://www.csd.gob.es.,2012>).

ADO Programı (Asociacion de Deportes Olimpicos – Olimpiyat Sporları Derneği); kar amacı olmayan bu dernek olimpiyat dönemine hazırlıklarında İspanyol sporculara mali kaynak sağlamayı amaçlamıştır (Algün ve Sunay, 2010). İspanya’da spor, 15 Ekim tarih ve 10/1990 sayılı spor yasasına göre Eğitim ve Bilim Bakanlığına bağlı olarak kurulmuştur. Özerk bir yapıya sahip Consejo Superior de Deportes (CSD) Yüksek Spor Konseyi, Ülke sporunu koordine eder ve denetler. Spor kulüpleri ise spor faaliyetlerini yerel düzeyde yürütürler ve kar amacı gütmeyenler (<http://www.csd.gob.es.,2012>). Sporla ilgili Devlet Kurumu olan **Spor Yüksek Kurulunun** görevi sporun dinamizmi, toplumun spor yapması için beden eğitimi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, adil ve şeffaf spor yönetimi, kamunun yetkileri ile kamu gereklerine dikkat ederek, İspanyol sporunun uluslararası alanda güçlendirilmesidir. Spor Yüksek Kurulu tüm yapıyı değiştirmek için gerekli yetkiye sahiptir. Öte yandan kurul, toplumun sağlığı için spor yaptırılması, elit sporcuların sağlığının korunması, şike, doping gibi yasa dışı uygulamalarla mücadele, okul çağına gelmiş çocukların spor yapmasını sağlamak, hükümetin spor politikasını yürütmek ve spor dünyasındaki değişen ve gelişen düzenlemelerin uygulanmasını sağlamakla da görevlidir (Ziyagil, 2002). İspanya’da kamu yönetimleri ve yerel yönetimler ise spor kulüplerini desteklemektedirler, sporun gelişmesi ve yaygınlaşması için tesis ve personel desteği vermektedirler (<http://www.csd.gob.es., 2012>).

İspanya’da kamu ve yerel yönetimlerin amacı; herkesin bir sporla uğraşmasını sağlamaktır. Ülkenin en iyi sporcuları, öncelikli olarak uluslararası yarışmalarda başarı kazanmayı amaçlamışlardır bu yüzden de dünyanın saygısını kazanmışlardır (Algün ve Sunay, 2010).

İspanya’da spor kulüplerinin hepsi halen faaliyetlerini dernek statüsünde devam ettirdikleri görülmektedir. Spor kulüpleri tüzel kişiliğe sahip, kar amacı olmayan kuruluşlardır. Spor kulüplerinin bu konumda olması, ülkenin milliyetçi kültür ve geleneksel yapının korunması olarak gösterilmektedir (Sultanoğlu, 2008).

İspanya Spor Federasyonları ile ilgili 20 Aralık tarih ve 1835/1991 sayılı Karar, Yönetim organları seçimlerinin yapılması ve İspanya Spor Federasyonlarında temsil ile ilgili ölçütleri belirleyen 28 Nisan 1992 tarihli Bakanlık Emri, İspanya Spor Federasyonlarında, Kulüplerde ve Derneklerde düzenlemelerin hazırlanmasını ve seçimlerin yapılması ile ilgili ölçütleri 11 Nisan 1996 tarihli kararlarla belirlenmiştir (<http://www.csd.gob.es.,2012>).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde araştırmaya dâhil olan ülkelerin dernekler hukukuna göre örgütlenmiş spor kulüplerine İlişkin Mevzuat, örgütlenme şekilleri, spor kulüpleri devlet ilişkisi maddeler halinde Türkiye, İtalya, Fransa ve İspanya Spor Sistemlerinin Spor Kulüplerinin benzer ve farklı yönlerinin karşılaştırmaları yapılarak yorumlanmış tartışılmıştır.

Spor Kulüplerine İlişkin Mevzuat

Türkiye, İtalya, Fransa ve İspanya’da spor kulüpleri çeşitli tarihlerde devlet tarafından çıkartılan yasalarla şekillendirilmiş olup değişen şartlara ve ihtiyaçlara göre yeni yasa ve tüzüklerle ihtiyaçların giderildiği görülmektedir

Türkiye

Türkiye’de spor kulüpleri aşağıdaki yasalar ile düzenlenmektedir:

- 04 Kasım 2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler kanunu
- 21 Mayıs 1986 tarih ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğü’nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- 05.05.2009 tarih ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
- 08.07.2005 tarih ve 25869 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği

İtalya

İtalya’da spor kulüpleri aşağıdaki yasalarca düzenlenmektedir:

- 23 Mart 1981 tarih ve 91 sayılı Yasa ile düzenlenmektedir.
- 2002 tarih ve 289 Sayılı Yasa
- 2003 tarih ve 220 sayılı Kanun hükmünde kararname ile
- 2003 tarih ve 280 sayılı yasa değiştirilmiş ve düzenlenmiştir.
- 1999 tarih ve 242 sayılı Kanun Hükmünde kararname
- CONI Tüzüğü
- Özel Spor kanunu (Profesyonel Spor Kanunu)

Fransa

- İlk kez 28 Ağustos 1945 yılında yürürlüğe giren kanun,
- 1975 yılında çıkartılan mevzuat ile düzenlemeye gidilmiştir.
- Sporla ilgili temel yasayı oluşturan 16 Temmuz 1984 tarihli yasa kabul edilmiş ve bu yasa 1987 ve 1992 tarihli yasa ile değiştirilmiştir.
- Fransa’da 2000 yılında yürürlüğe giren yeni bir yasa, "kamu hizmeti olarak sporun "yasal çerçevesini" belirlemiştir.

İspanya

- 15 Ekim tarih ve 10/1990 sayılı spor yasasına
- 20 Aralık tarih ve 1835/1991 sayılı Karar.

- 28 Nisan 1992 tarihli Bakanlık Emri,
- 20 Aralık tarih ve 1835/1991 sayılı Kararı değiştiren 28 Temmuz tarih ve 253/1996 sayılı Karar,
- 11 Nisan 1996 tarihli Emir ve Seçim Teminatları Kurulu;
- Spor Üst Konseyinin, Seçim Teminatları Kurulunun üye tayininin yayımını hazırlayan 14 Mart 1996 tarihli Kararları

Spor Kulüplerinin Örgütlenme Şekilleri

Türkiye, İtalya, Fransa ve İspanya’da spor kulüplerinin örgütlenme şekillerine baktığımızda ise farklı şekilde kurulduklarını görmekteyiz.

Türkiye

Türkiye’de Spor Kulüpleri aşağıdaki şekillerde örgütlenebilmektedir:
- Sadece dernek şeklinde ve hem dernek hem de şirket şeklinde

İtalya

İtalya’da Spor Kulüpleri aşağıdaki şekillerde örgütlenmektedir:

- a) Profesyonel Spor Kulüpleri
  - Limited Şirketler, Anonim şirketler
- b) Amatör Spor Kulüpleri
  - Tüzel kişiliği olmayan spor dernekleri
  - Özel hukuk tüzel kişiliğe sahip spor kulübü
  - Sermaye ve kooperatif şeklinde spor kulüpleri

Fransa

-Bölgesel ligler ve kulüpler, profesyonel örgütler.

İspanya

-Federasyonlar ilgili spor dalında faaliyet gösteren kulüpler ile kuruluş ve sporcuları kendi bünyesinde toplayan tüzel kişiliği olan özel kuruluşlar,

Spor Kulüpleri ile Devlet İlişkisi

Türkiye, İtalya, Fransa, İspanya ülkelerinde spor kulüplerinin devletle olan ilişkilerinde de benzerlikler görülmektedir.

Türkiye

- Devlet spor kulüpleri ile ilgili yasal mevzuatı düzenler ve denetler
- Devlet sporun özerk yapısını tanır ve destekler
- Devlet spor kulüplerinin faaliyetlerini daha iyi yürütebilmelerini sağlamak amacıyla destekler.
- Ödeneęi (tesis bakımı, onarımı, ayni nakdi yardım vb) sağlar.

İtalya

- Devlet ile Spor Kulüpleri ilişkileri yasa ile düzenlenir.
- Devlet sporun özerk yapısını tanır ve destekler.
- Profesyonel spor faaliyetleri kanunlarını, hizmet akdi (alışma sözleşmeleriyle) düzenler ve uygular.

-İtalya Özel Hukuk Sistemi altında spor sektörünü yöneten genel çerçeve, farklı yapıdaki kanunların etkileşimi sonucunda yapılmıştır.

Fransa

- Devlet sistemi, sporun özerkliğini bozmaksızın spor sistemine nüfuz etmektedir.
- Devlet spor politikasının yürütülmesinde sorumludur
- Devlet spor ve sporcuların ihtiyaçlarını karşılamak için yerel makamlara destek vermektedir.

İspanya

- Devlet sporun özerk yapısını tanır ve destekler.
- Devlet İspanya sporunun uluslararası alanda güçlendirilmesi ve tüm yapıyı değiştirmek için gerekli yetkiye sahiptir.
- Devlet, sporun gelişmesi ve yaygınlaşması için spor kulüplerini desteklemekte ve tesis ve personel desteği vermekle sorumludur. Çizelge 4’de karşılaştırılan ülkelerin spor kulüplerine ilişkin mevzuatları, örgütlenme şekilleri (yapıları) ve kulüplerin işleyişlerine ilişkin genel görünümü belirtilmiştir.

Çizelge 4: Karşılaştırılan Ülkelerin Spor Kulüplerine İlişkin Mevzuatları, Örgütlenme Şekilleri (Yapıları) ve Kulüplerin İşleyişlerine İlişkin Genel Görünümü

Ülkeler	Spor Kulüplerine İlişkin Mevzuat (Yasalar)	Spor Kulüplerinin Örgütlenme Şekilleri (Yapısı)	Spor Kulüpleri İle Devlet İlişkisi (İşleyişi)
Türkiye	2004/5253,1986/3289 2009/5894,2005/25869	-Dernek (Amatör) -Şirketlerle (Futbol)	Devlet; -Yasal mevzuatı düzenler ve denetler -Sporun özerk yapısını tanır ve destekler.
İtalya	1981/91,2002/289 2003/220,1999/242	-Profesyonel Spor Kulüpleri -Amatör Spor Kulüpleri	Devlet; -Yasal mevzuatı düzenler ve denetler, -Sporun özerk yapısını tanır ve destekler, -Profesyonel spor faaliyetleri kanunlarını, hizmet akdi düzenler ve uygular.
Fransa	1945, 1975, 1987 1992, 2000 yıllarındaki yasalar	-Bölgesel ligler ve kulüpler -Profesyonel örgütler.	Devlet; -Sporun özerkliğini bozmaksızın spor sistemine nüfuz etmektedir. -Spor politikasının yürütülmesinde sorumludur -Spor ve sporcuların ihtiyaçlarını karşılamak için yerel makamlara destek vermektedir.
İspanya	10.1990.1835/1991yasalar 1992 Bakan Emri 253/1996 Sayılı Karar	-Federasyonlar, ilgili spor dalında faaliyet gösteren Kulüp, -Tüzel kişiliği olan özel kuruluşlar,	Devlet; -Yasal mevzuatı düzenler ve denetler -Sporun özerk yapısını tanır ve destekler.

Çizelge 4’den anlaşılacağı üzere karşılaştırılan ülkelerde spor yatırımları ve spor hizmetlerinin yürütülmesinde ağırlıklı olarak devlet desteği görülmektedir. Fransa’da yasalar çerçevesinde kulüpleşme dernek ve şirketleşme şeklinde iki kategoridedir, İspanya’da da spor kulüplerin tamamı halen faaliyetlerini dernek statüsünde devam ettirdikleri görülmekte olup, İtalya’da da hemen hemen durum aynıdır. Ancak İtalya’da spor kulüpleri spor derneklerinin yanında özel hukuk hükümlerine bağlı tüzel kişiliğe sahip spor derneği ve limited şirketlerle yönetilen spor kulüpleri vardır. Türkiye’de de Avrupa ülkelerinde olduğu gibi kulüplerin yapılması dernekler yasasına göre yapılmaktadır. Fransa’da yerel makamların profesyonel spor kulüplerine kaynak sağlaması yasayla yasaklanmıştır, ancak yerel yönetimler, kamu yararı sağlayan sporcuların ihtiyaçlarını karşılar ve özellikle tesisler ve spor derneklerine verilen desteğin niteliği açısından sporda yer aldıkları görülmektedir. Türkiye, İspanya, İtalya’da kamu yönetimi ve yerel yönetimler spor kulüplerinin özerk yapısını tanıır, sporun gelişmesi ve yaygınlaşması için her türlü desteği verirler.

Karşılaştırmaya ilişkin bulgular incelendiğinde dört ülkede de spor kulüpleri farklı yasal mevzuatlarla desteklenmektedir. İtalya’da spor kulüpleri, amatör ve profesyonel spor kulüpleri olarak yasal tanımları yapılmakta ve düzenlenmektedir. Türkiye’de ise spor kulüpleri, dernekler kanununa göre kurulmuş kar amacı gütmeyen kuruluşlardır. Türkiye’de amatörler için dernekler kanunu tanımlanırken profesyonel futbol için Türk Ticaret kanununa göre şirketler olarak tanımlanmakta ve spor kulüpleri yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Fransa’da spor kulüplerinin yapısı bölgesel ligler ve kulüpler, profesyonel örgütler şeklinde oluşmaktadır. İspanya’da ilgili spor dalında faaliyet gösteren kulüp, kuruluş ve sporcuları kendi bünyesinde toplayan tüzel kişiliği olan özel kuruluşlar bulunmaktadır. Kar amacı olmayan bu kuruluşlar (dernekler) olimpiyat dönemine hazırlıklarında İspanyol sporculara mali kaynak sağlar. Spor kulüpleri ise spor faaliyetlerini yerel düzeyde yürütürler ve kar amacı gütmazler. Türkiye’de ise bazı kurum takımlarının personelinin spor yapması için ayrılan bütçeyi elit sporcu yetiştirme ve yabancı oyuncu transferlerine harcadıklarını görülmektedir (Serarslan, 1989). Bu şekilde kurum takımları personellerine çeşitli olanaklar tanımak yerine bir nevi kurum reklamı yapmayı amaçladıklarını söyleyebiliriz (Öğüt ve İmamoğlu, 2011). Araştırmanın bulgularından hareketle Türkiye’deki spor kulüplerinin yapı ve işleyişine ilişkin öneriler aşağıda sunulmuştur.

ÖNERİLER

- Türkiye’de önemli bir sayıyı oluşturan kurum kulüplerinin kaynaklarını, bünyesindeki insanlara spor yaptırmaktan çok elit sporcuların yetiştirilmesinde ve transfer edilmesinde kullanmalarının önüne geçici tedbirler alınmalıdır.
- Spor kulüplerinin maddi kaynaklarını arttırmak ve daha iyi hizmet sunabilmesi için dernekler yasasına göre yönetildiği gibi günümüzde değişen şartlara cevap verebilecek yapılanmalara gidilmelidir.
- Kulüplerin maddi sıkıntı çeken amatör şubelerine profesyonel şubelerindeki harcamalardan kısılarak maddi kaynak sağlanmalıdır.
- Kulüplerimizin ekonomik desteğini arttırmak için devletin sponsorluk anlaşmalarını firmalar için daha cazip hale getirilmelidir.
- Ülkemizdeki genel nüfusa oranla spor yapan kişi sayısının azlığına neden olan etmenler iyi araştırılarak, özellikle Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerinin toplumun her yaş grubundaki insanların spor yapmalarını algı ve tutumlarını geliştirecek çalışmalar yapılmalıdır. Yaş gruplarına göre turnuvalar, doğa yürüyüşleri, kamplar düzenlenebilir.
- Okullarda öğrencilere spor bilinci ve hareket eğitim verilmeli, yeteneği olan öğrenciler spor kulüplerine yönlendirilmelidir.

-Yerel makamların ve kurumların profesyonel olarak adlandırılan spora kaynaklık etme faaliyetleri yasaklanmalı kaynakların sporun yaygınlaştırılmasına yönelik sportif etkinliklerde kullanılması sağlanmalıdır.

Genel olarak öneriler incelendiğinde Türkiye’de spor kulüplerinin yapısal, yönetsel ve mali olarak güçlendirilmesi sağlanmalı; kamu ve özel kurumlar ile yerel yönetimlerin spor kulüpleri üzerindeki etkisi ve katkısı yasal önlemlerle arttırılmalıdır.

KAYNAKLAR

Algün Doğu, G., Sunay, H. (2010). Uluslararası İlişkiler ve Spor. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*,8(3), 31.

Aslan,C.S., Akça,F., Müniroğlu S. (2015). Süper Lig Futbol Takımlarının Altyapılarından Oyuncu Yetiştirme Verimliliklerinin İncelenmesi, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 104.

Anonim (2003). *Avrupa Kültür Sözleşmesine Taraf Olan Ülkelerde Sporun yasal olarak kurumsallaşmasına ilişkin araştırma Raporu*”, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Ankara, (2003).

Arslandoğlu, İ. (2012). *Sosyal bilimlerde metod ve araştırma teknikleri*. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Bompa, T. O. (1990), *Theory and Methodology of Training*,Second Edition, Kendal /Hunt Publishing,p.333-348.

Boztaş, H., “Ülkemizde Futbol Kulüplerinin Şirketleşmesi ve Halka Arzına Genel Bir Bakış”, Erişim:<http://www.yaklasim.com/mevzuat/dergi/makaleler/20080912748.htm>, 2008.

Can İ. (2004). Almanya’da Devletin Yapısı ve Vergi Sisteminin Anayasal Temelleri. *Maliye Dergisi*, 145-33.

Cankalp, M. (2002). *Sporda Yönetim ve Organizasyon*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 48, Ankara.

Comité National Olympique et Sportif Français. [Online] [Cited18.04.2009] Available from: URL: <http://www.comiteolympique.asso.fr/index.phtml>.

CSD Consejo Superior de Deportes, İnternette, Erişim tarihi: 07.11.2018 Elektronik adresi: <http://www.csd.gob.es/>

Devecioğlu, S., Çoban, B., Yıldırım, E. (2003). Amatör Spor Kulüplerinin Yönetim Problemleri ve Çözüm Önerileri, *Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi*, Ankara.

Dilek, İ. (2013). Türkiye ve İtalya’daki Spor Kulüplerinin Mevcut Durumları ve Örgütsel Yapılarının Karşılaştırmalı Analizi Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Dülgerbaki, T. (2005). *Eski Türklerde Uygulanan Serbest Zaman Etkinlikleri ve Spor*. Kocaeli: Graphic House Yayınları, Kocaeli.

Enti di promozione sportiva – documenti. [Online] [Cited 14.04.2009] Available from: URL: <http://www.coniemiliaromagna.org/entipromo/reg.html>

Erdem A. N. (2011). *6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Yasa*, Spor Hukuku ve Çözüm Önerileri. Spor Kulüplerinin Yeniden Yapılandırılması Kongresi. İstanbul, 1-8: 29 Ağustos 2011, Ankara.

Erturan. E. E., İmamoğlu A.F. (2011). Almanya ve Türkiye’deki Spor Kulüplerinin Karşılaştırmalı Analizi– Türkiye’de Spor Kulüplerinin Yapı ve İşleyişine Yeni Bir Yaklaşım, *H.Ü. Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 54-68.

Fişek K. (1985). *100 Soruda Türkiye’de Spor Tarihi*. İstanbul: Gerçek Yayınevi, İstanbul.

- Fişek K. (1998). *Devlet Politikası ve Toplumsal Yasayla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, 1. Baskı, Ankara.
- Genç, D. A. (1999). “*Futbol Kulüplerinin Stratejik Yönetimi*”, Bağırhan Yayinevi, s.27, Ankara.
- Gök Y, Sunay H., (2010). Türkiye ve Fransa’da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması, *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VIII (1), 7-16, Ankara.
- GSGM, Spor Şurası (1999). Ankara, GSGM Yayını, 30 Haziran-2 Temmuz, Ankara 1999; 19-21.
- Numeri dello Sport. [Online] [Cited 13.04.2009] Available from :URL: <http://www.coni.it/index.php?id=5412>
- İlker,D., (2013). Türkiye ve İtalya’daki Spor Kulüplerinin Mevcut Durumları Ve Örgütsel Yapılarının Karşılaştırmalı Analizi Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- İmamoğlu A.F., Karaoğlu E., Erturan E.E. (2007). Türkiye’de Spor Kulüplerinin Yapısal Nitelikleri ve Temel Problemleri, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Dergisi*, s.35-61, Ankara.
- Karahanogulları, O., Güler, B., Karasu, K., Ömürganülşen, U., Akın Ö., Tellal, E., Keskin, N., Çınar, T., Esen, S., Kutlu, M. (2009). “Fransa’da Kamu Yönetimi“ “*Kamu Yönetimi Ülke İncelemeleri*“, İmge Kitabevi Yayınları, 2. Baskı, 39-41, Ankara.
- Karasar, N. (1997). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 7.basım, Ankara.
- Keten M., (1993). *Türkiye’de Spor*. Ankara: Ayyıldız Matbaası, Ankara.
- Le CNOSF dans l'organisation du sport Français. [Online] [Cited 18.04.2009] Available from : URL: <http://www.comiteolympique.asso.fr/art/14-organisation.html>.
- Öğüt, E.E., ve İmamoğlu F., (2011), Almanya ve Türkiye’deki Spor Kulüplerinin Karşılaştırmalı Analizi - Türkiye’deki Spor Kulüplerinin Yapı ve İşleyişine Yeni Bir Yaklaşım, *Spor Bilimleri Dergisi*, s-38-54-68, Ankara.
- Porro N, Bizzaglia G, Conti D. (1999). The Sport System and Sport Organisations in Italy. In: Heinemann K.(ed) Sport Clubs in Various European Countries. Series Club of Cologne Vol.1. NewYork, Schondorf, Stuttgart: Schattauer and Hoffman Verlag Publishments, s.33-69. New York.
- Roux Le N, Camy J.An Essay on the French Sport System; The Cultural, Social and Economic Importance of Sport Clubs Since the Late 19th Century. In: Heinemann K.(ed) Sport Clubs in Various European Countries. Series Club of Cologne Vol.1. NewYork, Schondorf, Stuttgart: Schattauer and Hoffman Verlag Publishments; (1999). Comité National Olympique et Sportif Français. [Online] [Cited18.04.2009] Available from : URL: <http://www.comiteolympique.asso.fr/index.phtml>
- San H. (1973). Futbol Ansiklopedisi. 1. Baskı, İstanbul, Ticaret Postası Matbaası, s.30, İstanbul.sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler ErişimTarihi; 26.11.2017.
- Slack T. (1997). Understanding Sport Organizations, The Application of Organization Theory, USA: Human Kinetics Publishment, s.5, USA.
- Sultanoğlu, B. (2008). “Hisseleri Halka Arz Edilen Türk Futbol Kulüplerinin Mali Tablolarının Türkiye Muhasebe Standartları Çerçevesinde İncelenmesi”, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Sunay, H. (2017). Spor yönetimi. 3. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi. ss. 65-87, Ankara.
- Şahin, H, M. (2002). “Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar Sözlüğü”, Gaziantep spor Kulübü Spor-Eğitim Yayınları, Yayın No:1, s.22, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Topçu, Ö., (2013). Türkiye’ De Spor Kulüplerinin İdari ve Sportif Açından İşlevselliği Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, s.95, Samsun.

Türkoğlu, A. (1989). *Karşılaştırmalı Eğitim, Dünya Ülkelerinden Örneklerle*. Baki Kitabevi, Adana.

Serarslan M.Z. (1989). Kurum Kulüplerinin Kuruluş Amaçları ve Türk Sporunda İçindeki Yerleri. Spor Bilimi Dergisi, s.44-55, İstanbul.

Ziyagil, M.A. (2002). Avrupa Topluluğu Ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Spor Yönetimi Yapısı,21.Yy Türk Spor Politikasının Genel Özellikleri. **Amasya Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü**. Ankara.

http://www.sports.gouv.fr/home-page_624/ministry_628/structural-overview-of-the-youth-sport-and-association-activity-task-forceunder-the-ministry-of-health-youth-and-sport_1672.html,2009)

ErişimTarihi:10.06.2017

<http://www.ekospor.com/ispanyafutbolendustrisi/devocioğlu/ErişimTarihi:10.06.2017>)

<https://www.sporx.com/ispanyadaki-en-populer-spor-dallari-SXHBQ473463SXQ/Erişim> Tarihi:29.08.2018.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu. 08.12.2001 tarih ve 24607 sayılı Resmi Gazete.

5253 Sayılı Dernekler Kanunu. 23.11.2004 tarih ve 25649 sayılı Resmi Gazete.